

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Ένας χρόνος πέρασε από τη μέρα που συστάθηκε η Παγκύπρια Οργάνωση μας. Το ιδρυτικό μας Συνέδριο συνερχόταν μέσα σε συνθήκες που για τη γυναίκα του λαού σημαίνουν φτώχεια, αγραμματοσύνη, ανισότητα, υποτίμηση, εξευτελισμό. 324 γυναίκες αντιπρόσωποι, από τις πόλεις και τα χωριά — εργάτριες, ράπτριες, αγρότισσες, οικοκυρές, δασκάλες — ξεκινώντας από την ανάγκη της λύσης των προβλημάτων της γυναίκας, πήραν μέρος στο Α' Συνέδριο της 10ης του Δεκεμβρίου 1950.

Έτσι η νεοσύστατη Οργάνωση μας ανέλαβε να παλαίψει για το ζήτημα και την οργάνωση της γυναίκας, για την πρόωθηση των προβλημάτων που την απασχολούν. Και τα προβλήματα είναι ποικίλα, άρκετα και δύσκολα — τέτοια που χρειάζεται διαρκής πάλη για να βγούν πρώτα στην επιφάνεια και να γίνουν γνωστά — και πιο πέρα, να προωθηθούν για να εξασφαλιστεί για αυτά κάποια ευνοϊκή για τη γυναίκα λύση. Κάθε κλάδος και ένα πρόβλημα. Η γυναίκα, που ζει, δουλεύει και κινείται ανάμεσα σε όλες τις εκδηλώσεις της κυπριακής ζωής, έχει — όπως όλος ο λαός — τα γενικά και ειδικά προβλήματα που την ενδιαφέρουν.

Για τη γυναίκα, η διατήρηση της ειρήνης είναι ουσιαστικές, πρωταρχικό ζήτημα. Να αποφευχθεί ο κίνδυνος ενός νέου πολέμου. Να προσοπτιεί η ζωή των παιδιών μας, των αγαπημένων μας προσώπων, του λαού γενικά. Να ζήσει ειρηνικά ο λαός μας σε ειρηνική — αδελφική συνεργασία με όλους τους λαούς. Τα πλήγματα του πολέμου είναι για τη γυναίκα βαρύτερα.

Η εθνική λευτεριά του λαού μας ενδιαφέρει ιδιαίτερα τη γυναίκα. Κανένας σκλάβος λαός δε μπορεί να ευτυχήσει, να ευημερήσει, να προοδεύσει. Για τη γυναίκα είναι διπλή η σκλαβιά. Η σκλαβιά και η οικονομική καταδράβρωση του νησιού μας δεν επιτρέπουν το ξεσκλάβωμα της γυναίκας. Γιατί μόνο η οικονομική ανεξαρτησία της γυναίκας δίνει την ευκαιρία για πραγματικό ξεσκλάβωμα, για πραγματική χειραφέτηση.

Γι' αυτό και η εθνική λευτεριά του νησιού μας, ή Ένωση με τη μάνα πατρίδα Ελλάδα, δίνει την ευκαιρία στο λαό μας να παλαίψει για να φτιάξει μια καινούρια ζωή, κ' επιτρέπει στη γυναίκα, πλάι στον άντρα, να παλαίψει για πραγματική χειραφέτηση, που ουσιαστικά θα της προσφέρει ή νέα, ή λαϊκοδημοκρατική κοινωνία, ή κοινωνία της δουλειάς και της χαράς.

Κοντά σε αυτά τα δυο βασικά προβλήματα, η Οργάνωση μας — όλες οι γυναίκες — έχει να παλαίψει και για τα άλλα, τα ιδιαίτερα προβλήματα, τα οικονομικά, τα προβλήματα υγείας και μόρφωσης του λαού κ. α.

Στο δημόσιο δικαίο η γυναίκα πρέπει να παλαίψει για ίσοιμιά και ίσοπολιτεία, για πολιτικά δικαιώματα, για καθολική ψήφο. Ο Ισχυρισμός, ότι η γυναίκα είναι ανώριμη, «ατώτερη» δε μπορεί να

τη βαρύνει σε όλη της τη ζωή, όταν μάλιστα με τη δουλειά και τη δράση της απέδειξε πόσο ψεύτικος, πόσο γελοίος είναι αυτός ο ισχυρισμός. Η γυναίκα είναι δύναμη δημιουργική, ισάξια σε ικανότητες με τον άνδρα, και μπορεί να αναλάβει τις δικές της ευθύνες.

Στο ιδιωτικό δικαίο, η γυναίκα έχει να παλαίψει για εξίσωση των δυο συζύγων στη ρύθμιση των οικογενειακών ζητημάτων και των ζητημάτων που αφορούν τα παιδιά. Έχει ακόμη να παλαίψει για ισότητα στους δρους, τις προϋποθέσεις και τα αποτελέσματα του διαζυγίου. Είναι αυτός ο τομέας αρκετά λεπτό ζήτημα, που χρειάζεται καλό χειρισμό. Από τη σωστή διεύθυνση του ζητήματος, εξασφαλίζεται καλή — όμαλη συζυγική ζωή, σωστή διαπαιδαγώγηση των παιδιών, και στη χειρότερη περίπτωση, του διαζυγίου, εξασφαλίζεται κάποια μέριμνα για τη γυναίκα και τα παιδιά της.

Πάλι χρειάζεται και για το σπάσιμο όρισμένων θεσμών που συνθλιβουν τη γυναίκα, όπως ο θεσμός της προίκας, που πρέπει να καταργηθεί. Ο τέτοιος θεσμός είναι εξευτελιστικός για τη γυναίκα, γιατί τη θέτει σε θέση έμπορεύματος κακής ποιότητας, και γιατί εμποδίζει τη σύναψη πολλών ταιριαστών γάμων, κι αντίθετα επιτρέπει ή μάλλον επιβάλλει τη σύναψη αταίριαστων γάμων, με τα κακά έπακόλουθα και συνέπειες τους.

Να εξασφαλιστούν ύποφοροι οικονομικοί δροι και συνθήκες δουλειάς για κάθε γυναίκα, πράγμα που δε θ' αφήνει τα φτωχοκόριτσα, για οικονομικούς κυρίως λόγους, να γίνονται θύματα.

Ακόμη, νομικά πρέπει να προστατεύονται τα νόθα παιδιά.

Για την οικονομική της θέση, η γυναίκα έχει να παλαίψει σκληρά, γιατί επικρατεί μια παρεξηγημένη έντύπωση πως η γυναίκα σαν... «κατώτερη» δε πρέπει να αποτελεί πηγή για φτηνή εργατική δύναμη. Να εξασφαλιστεί με σχετική νομοθεσία ίση πληρωμή για ίση δουλειά. Ίσοι δροι στην είσοδο και σταδιοδρομία της γυναίκας σε διάφορες εργασίες και θέσεις. Το μεροκάματο — ή πληρωμή — να προσαρμόζεται εκάστοτε με τον τιμάρημο. Η εργατική νομοθεσία να βελτιωθεί και να επεκτείνεται τις προστατευτικές πρόνοιες της, όχι μόνο για τις εργάτριες, μα και για τις αγροτικές εργάτριες, που δουλεύουν σε αγροκτήματα, στην αγροτική οικοτεχνία — υφάντριες κ.λ.π. — στις εργάτριες που ασχολούνται σε σπιτικές βιοτεχνίες — ράπτριες κ.λ.π. — και στις υπαλλήλους, υπηρέτριες κ.λ.π.

Πάλι χρειάζεται για πλατείες συνδικαλιστικές ελευθερίες. Για μια πλήρη εργατική νομοθεσία, για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων γυναικών γενικά, για την ασφάλισή τους με πλατύ δικτυ κοινωνικών ασφαλίσεων που να περιλαμβάνει κάθε εργαζόμενη γυναίκα, και την οικοκυρά. Τουλάχιστο, το οκτώωρο να εξασφαλιστεί και στις αγροτικές, νοσοκομειακές και τις σπιτικές υπηρεσίες,

Α' Συνέδριο
10.12.50

πού οί ώρες δουλειάς είναι πολλές. Για τὰ θαρειά και άνθυγεινά έπαγγέλματα, να καθιερωθεί ή έξάωρη δουλειά. Τά έτη ύπηρεσίας να αναγνωρίζονται και να λαμβάνονται ύπόψη στην παροχή φιλοδωρημάτων και άποζημιώσεων, παντού σε κάθε κλάδο δουλειάς, και στις ιδιωτικές έπιχειρήσεις. Η οικιακή βιοτεχνία — άργαλειός, κεντήματα κ.λ.π. — να ενθαρρυνθεί με την παροχή βοήθειας στις πρώτες ύλες, στον καθορισμό τιμής πώλησης κ.λ.π.

Για τις νεαρές κοπέλλες, που είναι αναγκασμένες να ριχτούν στη βιοπάλη, οί διεκδικήσεις μας πρέπει να στρέφονται : Η νομοθεσία για την άπαγόρευση της δουλειάς στους άνηλικους, να καλύπτει και τις πόλεις και τὰ χωριά. — Το θέαμα της μικρής «προστατευόμενης», στην ουσία ύπηρέτριας, να έξαλειφθεί. — Έπαγγελματική μόρφωση σε σχολεία, και άλλα συμπληρωματικά έπαγγελματικά σχολεία για τις εργαζόμενες, πρέπει να έξασφαλίζεται με παραχωρήσεις από την κυβέρνηση και την έργοδοσία. — Για τις εργαζόμενες κοπέλλες μέχρι 18 χρόνων, να καθιερωθεί το έξάωρο. — Το πρόβλημα της μαθητείας οφείλει να διακανονιστεί με σχετική νομοθεσία. Να καθορίζεται χρόνος για έκμάθηση, ανάλογα με το έπάγγελμα, ή κάποιες άπολαυές στις μαθητευόμενες, κ.λ.π., για να ατοματήσει ή έκμετάλλευση με τον παρατεινόμενο χρόνο έκμάθησης.

Έκτός απ' αυτά, οφείλουμε να παλαίψουμε και προς την κατεύθυνση της έξασφάλισης κάποιας ένισχυσης — μέριμνας για τη γυναίκα και την οικο-

γένεια των φύλακισμένων, για να μη μένουν έκτεθειμένα στην πείνα και τις συνέπειες της, πρόσωπα που σε τίποτα δεν έφταιξαν.

Βέβαια τὰ καθήκοντα μίας οργάνωσης προοδευτικών γυναικών δε σταματούν ως εδώ. Έπεκτείνονται και στο πρόβλημα για την υγεία και τη μόρφωση του παιδιού, που να πρωταρχικό μέλημα για τη γυναίκα.

Η γυναίκα που φέρνει στον κόσμο το παιδί, δε μπορεί παρά να ενδιαφέρεται μ' όλη της την ψυχή, για το παιδί, από τη μέρα που αυτό βρίσκεται στο δρόμο προς τη ζωή, ίσαμε την ένηλικίωση του. Η υγεία, ή μόρφωση — σχολική και επαγγελματική — ή προστασία και ή άποκατάσταση του παιδιού ενδιαφέρει κάθε γυναίκα, γι' αυτό κ' έχει να παλαίψει και προς αυτή την κατεύθυνση.

Κάθε πρόβλημα είναι και ένα στάδιο άγώνα για τη γυναίκα, και για την Όργάνωση μας. Άγωνιζόμαστε για τη λύση αυτών των προβλημάτων. Σ' αυτή την πάλη, κάθε γυναίκα έχει τη θέση της.

Το περιοδικό μας χρειάζεται να φωτίσει κάθε πρόβλημα ξεχωριστά. Γιατί μια γενική — σαν αυτή — τοποθέτηση, είναι μονάχα ή άρχή, το πρόγραμμα του άγώνα μας.

Η Όργάνωση μας έχει να οργάνώσει, να «καλουπιάσει» τον όλο άγώνα για την προώθηση και τη λύση των πολλαπλών προβλημάτων της γυναίκας στο σκλαβωμένο μας νησί.

ΦΑΝΗ Μ. ΟΛΥΜΠΙΟΥ